

Making the Count, Count!

Mrs. Emma Katz, NILI Director

במדבר א':ג'

(א) וַיְדַבֵּר ה' אֶל-מֹשֶׁה בְּמִדְבַר סִינַי בְּאֶהָל מוֹעֵד בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בַשָּׁנָה הַשְּׁנִי לְצֵאתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר: (ב) שְׂאוּ אֶת-רֹאשׁ כָּל-עַדְת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפְּחֹתֵם לְבֵית אֲבֹתְכֶם בְּמִסְפָּר שְׁמוֹת כָּל-זָכָר לְגִלְגֻלְתֶּם: (ג) מִבְּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וְיָמְעָלָה כָּל-יֶצֶא צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל תִּפְקְדוּ אֹתָם לְצַבְאֹתָם אֹתָהּ וְאֶהְרֹן:

(1) On the first day of the second month, in the second year following the exodus from the land of Egypt, the LORD spoke to Moses in the wilderness of Sinai, in the Tent of Meeting, saying: (2) Take a census of the whole Israelite community by the clans of its ancestral houses, listing the names, every male, head by head. (3) You and Aaron shall record them by their groups, from the age of twenty years up, all those in Israel who are able to bear arms.

רשב"ם על במדבר א':ב'

(א) שאו את ראש כל עדת - לפי שמעתה צריכים לבוא לארץ ישראל ובני עשרים ראויים לצאת בצבא המלחמה, שהרי בעשרים בחדש השני הזה נעלה הענן, כדכתיב בפרשת בהעלותך, וכתוב שם: נוסעים אנחנו אל המקום וגו' ולכך צוה הקב"ה בתחלת חודש זה למנותן.

(1) Take a census - because from this point on the Israelites were headed for the land of Israel, and all males over the age of 20 were enlisted in the army for war, because on the 20th of the second month the Torah speaks of the people leaving the region of Mount Sinai, the cloud having lifted off the Tabernacle and begun to move ahead of the people. (Compare Numbers 10:11). In that chapter, verse 29, Moses invited his father-in-law Yitro to accompany the people who were now “journeying” toward the promised land. God issued the command to count the people so that one could keep track of how many soldiers there were.

רמב"ן על במדבר א':ב'

שאו את ראש כל עדת בני ישראל - ... ואפשר שיהיה הטעם בזה, בעבור שאינו חזק למלחמה בפחות מעשרים, וכמו שאמרו (אבות ה כא): בן עשרים לרדוף....

"Take the census" - ... A possible reason [for only counting men aged 20 and up] is that below age 20, one is not strong enough for battle, as it says (Mishnah Avot 5:21), "At age twenty one begins to pursue."

ספורנו על במדבר א':ב'א'

שאו את ראש לסדרם שיכנסו לארץ מיד איש על דגלו בלתי מלחמה אלא שיפנו האומות מפניהם כמו שעשו קצתם כמו שהעיד באמרו כעזובת החורש והאמיר אשר עזבו מפני בני ישראל אולי היו משפחות מהגרשי שעליו אמרו ז"ל שעמד ופנה מאליו ובקלקול המרגלים הוסיפו השבע אומות להרע מ' שנה והוצרך להחרימם.

שאו את ראש, to organise them so that they could proceed to the land of Israel immediately, without delay, each one of them knowing to which unit (flag) he belonged. At that point, no war of conquest had even been envisaged, the assumption having been that G'd would remove the inhabitants of the land of Canaan so that no face-to-face encounter would even be necessary. Evidence from Isaiah 17,9 suggests that in fact, at least partially, this even occurred after the 40 years in the desert. The prophet there reports that once again, as at the time when the Emorite and the Hittite abandoned their cities in the face of the advancing armies of the Israelites, history will repeat itself. [based on the Septuagint. Our author assumes that Isaiah may have referred to the tribe of the Girgashi, quoting Jerusalem Talmud Sh'viit 6,1 Ed.]

At any rate, due to the sin of the spies the seven Canaanites nations survived another 40 years during which they added to their sins so that at the end of that time G'd did not merely exile them but exterminated them.

רש"י על במדבר א':א'א'

(א) **וידבר . במדבר סיני באחד לחדש**. מתוך חיבתן לפניו מונה אותם כל שעה כשיצאו ממצרים מנאן וכשנפלו בעגל מנאן לידע מנין הנותרים כשבא להשרות שכינתו עליהן מנאן. באחד בניסן הוקם המשכן ובאחד באייר מנאם:

(1) AND [THE LORD] SPOKE [UNTO MOSES] IN THE DESERT OF SINAI ... ON THE FIRST DAY OF THE [SECOND] MONTH ... [TAKE YE THE SUM OF ALL THE CONGREGATION] etc. — Because they were dear to him, He counts them every now and then: when they went forth from Egypt He counted them (Exodus 12:37), when many of them fell in consequence of their having worshipped the golden calf He counted them to ascertain the number of those left (cf. Rashi Exodus 30:16); when he was about to make His Shechinah dwell amongst them (i. e. when He commanded them to make a Tabernacle), He again took their census; for on the first day of Nisan the Tabernacle was erected (Exodus 40:2) and shortly afterwards, on the first day of Iyar, He counted them.

Akeidat Yitzhak, Numbers, #72

R. Isaac Arama (1420-1494) asks why all the seemingly dull details of the census are necessary. Did God not know the number of Israelites encamped in the desert in any case? Taking account of them one by one, R. Arama argues, serves to teach that each one has individual worth, and is not just a member of the collective. "They were all equal in stature," Arama writes, "and yet the stature of each one was different".

רבנו בחי" , במדבר א':ב'-א'-ב'

שאו את ראש כל עדת בני ישראל. אין עליוין של ישראל אלא בקיום התורה, ועל כן אחז הכתוב לשון שאו שהוא לשון כולל שני ענינים דבר והפכו, האחד נשיאות ראש, והשני הסרת הראש. וכן אמרו במדרש שאו את ראש אמר הקב"ה לא חבבתי אומה יותר מכם לפיכך נתתי לכם תלוי ראש, כשם שיש לי תלוי ראש על כל באי עולם שנאמר (דברי הימים א כ"ט:ט"א) לך ה' הממלכה והמתנשא לכל לראש, לקיים מה שנאמר (תהילים קמ"ח:י"ד) וירם קרן לעמו, וכן הוא אומר (דברים כ"ח:א') ונתנך ה' אלהיך עליון על כל גויי הארץ. הסרת הראש, מלשון (בראשית מ"י"ט) ישא פרעה את ראשך מעליך, כמי שאמר לקוסטינר ארים רישיה דפלן, ולכן אמר שאו ולא אמר גדל או רומם, כלומר אם זכו הרי לשון עלוי אם לאו יסתלק עליון.

או את ראש כל עדת בני ישראל, "take a census of the entire assembly of the Jewish people, etc." The Jewish people do not experience an ascent of a spiritual kind unless they perform the laws of the Torah. When the counting of the Jewish people is described here by the word שאו instead of say, פקדו, this indicates that being counted at the command of G'd is a spiritual ascent. The word שאו combines within it two meanings, one the direct opposite of the other. It may mean that one's head is being elevated in the sense of someone being promoted; on the other hand, the same word is also employed as depicting that someone is being beheaded, such as in the case of the chief baker of Pharaoh's court whose execution Joseph foretold in Genesis 40,19. We find a similar approach in Tanchuma Bamidbar 8 where the author paraphrases our verse as G'd saying: "I have not been as fond of any nation as I am of you, therefore I have elevated you to be the head just as I am the 'head' of all phenomena in this world." We know the latter from Chronicles I 19,11: "Yours, Lord, are greatness, might, splendour, triumph, and majesty-yes all that is in heaven and earth; to You, Lord, belong kingship and preeminence over all." G'd says that because of your relationship to Me, I have made you vis-a-vis the nations something similar to My position vis-a-vis all the creatures in the universe." This is what the psalmist spoke about in Psalms 148,15: לעמו קרן לעמו, "He has exalted the horn of His people." When Moses speaks of G'd making the Jewish people supreme over all the nations of the earth, he has the same thought in mind. When the meaning of the word שאו is "to decapitate," this is what we read in Genesis 40,19. The Torah deliberately uses a word which may have either of these two meanings in

order to warn the people that if they deserve it the census will be beneficial for them; if not, it may have fatal consequences.

ויקרא כ"ג:ט"ו-י"ז

(טו) ויספרתם לכם ממחרת השבת מיזם הביא לכם את עמר התנופה שבע שבתות תמימות תהינה: (טז) עד ממחרת השבת השביעית תקפרו חמשים יום והקרבתם מנחה חדשה לה': (יז) ממושבתיכם תביאו לחם תנופה שתים שני עשרים סלת תהינה חמץ תאפינה בכורים לה':

(15) And from the day on which you bring the sheaf of elevation offering—the day after the sabbath—you shall count off seven weeks. They must be complete: (16) you must count until the day after the seventh week—fifty days; then you shall bring an offering of new grain to the LORD. (17) You shall bring from your settlements two loaves of bread as an elevation offering; each shall be made of two-tenths of a measure of choice flour, baked after leavening, as first fruits to the LORD.

משנה תורה, הלכות תמידים ומוספין ז:כ"ב-כ"ה

(כב) מצות עשה לספר שבע שבתות תמימות מיזם הבאת העמר שנאמר (ויקרא כג טו) "ויספרתם לכם ממחרת השבת" "שבע שבתות". ומצוה למנות הימים עם השבועות שנאמר (ויקרא כג טז) "תקפרו חמשים יום". ומתחלת היזם מונין לפיכך מונה בלילה מליל ששה עשר בניסן:

...It is a positive mitzvah to count 7 complete weeks from the day of bringing the omer as it says "you should count for yourselves from after shabbat seven full weeks". And it is a mitzvah to count the days with the weeks as it says "count 50 days". And from the beginning of the day count therefore we count at night from the night of the 16th of Nissan.

ספר החינוך ש"ז:ג'

משרשי המצוה. על צד הפשט, לפי שכל עקרון של ישראל אינו אלא התורה, ומפני התורה נבראו שמים וארץ, וכמו שכתוב (ירמיהו לג כה) אם לא בריתי יומם ולילה וגו', והיא העקר והסבה שנגאלו ויצאו ממצרים, כדי שיקבלו התורה בסיני ויקימוה, וכמו שאמר השם למשה (שמות ג יב) וזה לך האות כי אנכי שלחתיך בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה. ופרוש הפסוק הוציאך אותם ממצרים, יהיה לך אות שתעבדון את האלקים על ההר הזה, כלומר, שתקבלו התורה שהיא העקר הגדול שבשביל זה הם נגאלים והיא תכלית הטובה שלהם, וענין גדול הוא להם יותר מן החרות מעבדות, ולכן יעשה השם למשה אות בצאתם מעבדות לקבלת התורה, כי הטפל עושין אותו לעולם אל העקר.

It is from the roots of the commandment from the angle of the simple understanding [that it is] since the entire essence of Israel is only the Torah, and because of the Torah were the heavens and earth

created, and as it is stated (Jeremiah 33:25), "Were it not for my covenant day and night, etc." And it is the essence and the reason that they were redeemed and left from Egypt - in order that they receive the Torah at Sinai, and fulfill it. And [it is] like God said to Moshe (Exodus 3:12), "And this will be the sign for you that I have sent you; when you take out the people from Egypt, you shall worship God on this mountain." And the understanding of the verse is [that] your taking them out from Egypt is a sign for you that you shall worship God on this mountain - meaning that you shall receive the Torah, which is the great principle for which they were redeemed and it is their ultimate good. And it is a great matter for them, more than freedom from slavery. And hence God made a sign of their leaving Egypt for the receiving of the Torah; as we always make what is secondary into a sign for what is the essence.

ספר החינוך ש"ו:ד'

ומפני כן, כי היא כל עקרן של ישראל ובעבורה נגאלו ועלו לכל הגדלה שעלו אליה, נצטוונו למנות ממחרת יום טוב של פסח עד יום נתינת התורה להראות בנפשנו החפץ הגדול אל היום הנכבד הנכסף ללבנו כעבד ישאף צל, וימנה תמיד מתי יבוא העת הנכסף אליו שיצא לחרות, כי המנין מראה לאדם כי כל ישעו וכל חפצו להגיע אל הזמן ההוא. וזהו שאנו מונין לעמר, כלומר, כך וכך ימים עברו מן המנין ואין אנו מונין כך וכך ימים יש לנו לזמן, כי כל זה מראה לנו הרצון החזק להגיע אל הזמן, ועל כן לא נרצה להזכיר בתחילת חשבוננו רבוי הימים שיש לנו להגיע לקרבן שתי הלחם של עצרת, ואל יקשה עליך לומר אם כן אחר שעברו רב הימים של שבעה שבועות אלו, למה לא נזכיר מעוט הימים הנשארים? לפי שאין לשנות מטבע החשבון באמצעו. ואם תשאל אם כן למה אנו מתחילין אותו ממחרת השבת, ולא מיום ראשון? התשובה כי היום הראשון נתיחד כלו להזכרת הנס הגדול, והוא יציאת מצרים, שהוא אות ומופת בחדוש העולם ובהשגחת השם יתברך על בני אדם, ואין לנו לערב בשמחתנו ולהזכיר עמו שום דבר אחר, ועל כן נתקן החשבון מיום שני מיד. ואין לומר היום כך וכך ימים ליום שני של פסח, שלא יהיה חשבון ראוי לומר ליום שני, ועל כן התקן למנות המנין ממה שנעשה בו, והוא קרבן העמר, שהוא קרבן נכבד, שבו זכר שאנו מאמינים, כי השם ברוך הוא בהשגחתו על בני אדם רוצה להחיותם ומחדש להם בכל שנה ושנה זרע תבואות לחיות בו.

And because of this - that it is [the] essence of Israel, and because of it were they redeemed and went up to all of the greatness to which they rose - we were commanded to tally from the morrow of the holiday of Pesach until the day of the giving of the Torah; to show about ourselves the great desire [we have] for the the honored day, which our hearts yearn [for] like 'a slave seeks shade' and always tallies when will come the yearned time that he goes out to freedom. As the tally shows about a man that all of his deliverance and all of his desire is to reach that time. And that which we count to the *omer*, meaning, "Such and such days have passed from the tally," and we do not tally "Such and such days do we have to the time," is because all of this shows us the great desire to reach the time [of Shavuot]. Therefore, we do not want to mention at the beginning of our counting the large number of days that we have to reach the offering of the two breads of [Shavuot]. And let it not be difficult for you, to say, "If so, after most of the days of these seven weeks have passed, why do we not mention the minority of

the remaining days?" [It is] as one should not change the nature of the counting in the middle. And if you shall ask, "If so, why do we begin counting from the day after [Pesach] and not from the first day?" The answer [is that] it is because the first day is entirely dedicated to remembering the great miracle, which is the exodus from Egypt, that is a sign and a proof of the world having been created and of God's - may He be blessed - providence over people. And we may not mix [something else into] its joy and mention anything else with it. And as such, the counting begins immediately from the second day. And we should not say, "Today is such and such days from the second day of Pesach" - as the count would not be fitting to say, "From the second day." And therefore it was ordained to count the tally from that which is done on it - and this is the *omer* offering, which is a significant sacrifice. As through it is the remembrance that we believe that God, blessed be He, wants - through His providence over people - to sustain them and [so] renews for them the seed of the grains in each and every year, to live through them.